

МАКЕДОНИЯ

Листъ за Политикъ и Книжевностъ.

МАКЕДОНИЯ не излиза дважъ въ седмицѣ, въ Сръдж и въ Сжббо — Цѣна предплатена за годишъ — лѣта седмъ бѣли меджидиѣта, единъ-мѣ само, кой да е, чѣтыри меджидиѣ. А за шестъ мѣсеца, лѣта лѣта 4 бѣли меджидиѣ, а е-мѣ 2 1/2, както въ Цариградъ тукъ и на всякъждъ повизъ. — Единъ листъ 60 пари.

Писма не освободены отъ пощенскъ пла-тъ и нѣржаванъ за вѣстникъ не съдруженъ предплатѣтъ не ся приемѣтъ.

Подписка-та на спомоществованѣ-та става въ Цариградъ при Редактора и издателя на МАКЕДОНИЯ П. Р. Сла-вейкова, при Одунъ-Канѣжъ № 68. А по-възъ при опредѣленѣтъ настоятели, кои-то и отговарѣтъ за вѣстникъ-тъ. — Статии и писма за общеполитикъ рабо-ты вѣмстватъ ся безъ платѣ, а за частны извѣстия платѣ ся по единъ гръ за редѣтъ.

На настоятели съ устѣва по петъ на сто отъ вѣстникъ на спомоществованѣта като съберѣтъ отъ три спомоществованѣ на горѣ

Достоинството и патриотизмътъ на Българъ-тъ

(Продълженіе отъ 81-ый брой)

II.

Отъ обичайтъ да проваждамы дѣца-а си на вѣтъ така безъ приготвеніе и на-уждо и живеніе излиза — пагуба за у-чилища-та ни, пагуба за народны-тъ ни способности, пагуба за кеситѣ ни, па-губа за нравытъ ни, униженіе на цѣлый народъ и много пѣтя пагуба въ цѣлото на наши-тъ народны интересы: защото-то (яма да скриймы) мнозина (тъ такъизи неопытны ученицы пригрѣщатъ чужды цѣли и работатъ за тѣхното достиганіе вопрѣкы полѣтъ на свойтъ народъ.

Като земе прѣлъ очи тѣзи то голѣмы повреди, добросъветный Българинъ е длъженъ да ся мѣче да ги избѣгне. До-брытъ родителъ и родолюбивый гражда-нинъ не ще пзвизва несправданіе-то на неуприготовеніе-то си дѣте съ нищож-ството на наши-тъ училища, защото съ това той, ако е умѣтъ ще види че, о-сѣжда себе си.

Ако наши-тъ училища сѣ по-долни, съ такъизъ отъ наше-то немареніе. Като ся ослабѣны на надеждѣтъ, че дѣ-цата ни ще ся приѣматъ въ нѣкое чуж-до училище, нѣи оставѣмы нашитѣ учи-лища на попеченіе-то на случайтъ. Раз-бѣра ся, че въ такъвъ случай училищата ни не могатъ да бѣдѣтъ съвършени.

По не е само неспѣхъ-ството на училищата ни, което кара родителѣтъ да прибѣгватъ до чуждытъ училища. Между толкозъ училища въ Българіѣ не прѣтѣ-но ще има нѣколко, които да могатъ да приготвятъ дѣцата по-добрь. Тука има и други причини. Нашитѣ повече ува-жаватъ чуждо-то отъ колкото своето. И странно е пѣстиятъ това що смѣ съгле-дали, че на нѣкои родители рускитѣ бур-сы ся виждатъ като по-горни отъ наши-тъ градскы училища, защото онова е рус-ко и отдалечено, а това е българско и прѣлъ очитѣ имѣ. И смѣхъ и жалость ни е дохождѣло, когато смѣ слушали какъ нѣкои Русенцы хвалѣтъ Шумнен-ското училище, което никакъ и не зна-мѣтъ какво е и що е, а Шумненцытъ на-противъ да хвалѣтъ Русенското учили-ще или друго нѣкое твърдъ малко или никакъ тѣмъ непознато. Това показва на-истинѣ колко малко нѣи отбирѣмы отъ това което трѣба да знаемъ.

Освѣтъ това, въ мадры-тъ главы на нѣкои родители има и такъва мисль, че дѣцата имѣ толкози по-добрь що ся въ-сипатъ, колкото сѣ по-далечъ отъ ро-дителскы домъ. У насъ почти всенѣкъ родители, додѣто сѣ малы дѣцата имѣ, припращатъ ги на училището да не сѣ-жуватъ у тѣхъ, и да станѣтъ тербѣе тамъ. Кажѣ че сѣщото правѣтъ тѣ съ дѣцата си и по-сетѣтъ, и разнищата е въ това само, че намѣсто тукашното училище тѣ избѣ-ратъ чуждо нѣкое и външно.

По нека ся повърнемъ на неуприготове-нитѣ ученицы. Училищата сѣ твърдъ мно-го неспѣхъ-ственны; по нека ся попытамы въ това, да ли не сѣ криви и виновны пакъ по-заможнитѣ родители и по другъ единъ начинъ, който ся по-мѣчно съзира?

Като проваждатъ дѣцата си на вѣтъ, прѣди да сѣ познали себе си и народа си, сир. прѣди да сѣ добили нѣкаква по-ложителностъ, родителѣтъ накарватъ дѣ-цата си да мислятъ за себе си, че сѣ по-горни отъ всенѣкытъ си съотечествен-ницы и че сѣ достойны за по-горень на-родъ, за по-горне общество. Това на-строеніе остава въ ученицы-тъ и подирѣ

сънуватъ, и да бѣлнватъ, и да мислятъ голѣмы и высокы работы, да мечатъ за высокы положенія. Като не намиратъ тѣзи положенія въ смѣренѣтъ и често главоболѣтъ службѣ на учителѣтъ, тѣзи ученицы господа ся залавятъ за други ра-боты, или оставатъ вѣтъ отъ отечеството си; а тогазъ по необходимость народни-тъ ни училища оставатъ пакъ на прѣди-шнитѣ учители — самозванцы.

Училищата ли сѣ криви тука, или нѣи които ги правѣтъ такъизи. Ако родите-литѣ отравятъ такъизи сынове, и а-ко сыновѣтъ пѣлатъ присѣдѣе за наро-да си и за неговѣтъ напѣдѣтъ, учили-щата ли ся пада да обвинявамы за тѣх-нитѣ неспѣхъ-ственства? Когато по-учены-тъ ни Българе не щѣтъ да ся унижатъ до званіята на Българскы учители, отъ това не слѣдували че тѣхното мѣсто ще го залавятъ мѣжѣ, не толкози приготве-ны, а често и хланѣта не до тамъ достой-ны? Ако бы тѣзи по-учены Българе да ся посветѣхъ на службѣтъ — да просвѣ-щаватъ свонѣтъ млади съотечественници въ училищата, — ако бы тѣ да станахъ учители, много училища бы ся отърва-ли отъ сегашнитѣ недостойны учители и цѣхъ да вѣлзѣтъ въ добрь редъ. По додѣто тѣ оставатъ равнодушны и ся от-насятъ къмъ училищата само съ голы о-кайванія, до тогазъ на много мѣста и за много врѣме още ще стоятъ учители, които едвамъ ще могатъ да прочитѣтъ по вѣщо, безъ да знаѣтъ да напѣчатъ на Българскы отъ три реда едно писмо, и много отъ тѣзи искусны, по самозван-ството си само, учители ще глобѣтъ от-чеството съ заплатѣ по 10000-12000 г.

— До когато всенѣкы нѣи искамы не у-лучшеніе-то на господарствованіе-то въ у-чилищата си, то безъ друго тамъ ще ра-ботѣтъ недостойны дѣлатели.

Скъпый плащъ двойно, казва посло-вицата. Четворно плащамъ нѣи за ску-днитѣ знаѣи, що ся прѣскатъ изъ наши-тъ училища. Изучавамы сынове да ся скытатъ пасамъ-нататѣкъ, а въ училища-та си държимъ за учители челоуѣцы ко-ито трѣбаше да сѣдѣтъ еще дълго врѣ-ме на ученическы столѣ въ приготви-телнытъ училища. Това ни докарва бе-зуміе-то ни да проваждамы дѣцата си отъ малкы и не приготвени въ чужды страны за ученіе.

Кѣдъ сочатъ работытъ

Ако сѣдимъ по духътъ на окружи-тъ писма, които Г. Бисмаркъ напоследѣкъ распрѣти по дипломатическытъ си аген-ты, Берлинскытъ дворъ никакъ не ще рече да отетѣжѣтъ отъ неканіята си кол-кото за устѣпаніе-то на дѣтъ Француз-скы области, Елзасъ и Лотрингій, а само въ това и намѣтва Германія поручител-ство, че за напѣдъ нѣи-ното развитіе не ще бѣде разбѣрквано отъ властолюбивы-тъ Французскы духъ, който постоянно лати за Рейнскытъ граници.

И тѣи на тѣзи земѣ — на Францѣ прѣд-стоп серіозно-жалостноа судбина: та о-чевидно ще бѣде свалена и истикана отъ онзи степенъ на могуществото и влѣніе-то, което е имала въ Европѣ. И тази война не само че ще пѣсѣди и олаоло-жи Францѣ, но та ще бѣде принудена да напусне позиціѣтъ си въ междуна-родныйтъ животъ за дълго и прѣдълго врѣме, и още по-патѣтъ дѣшнитѣ тѣ-зи обстоятелства, като ще ѣмъ докарѣтъ да остане сѣ отворены граници спрямо мо-гущественикъ и утѣрденѣ Германіѣ, ще ѣмъ поставѣтъ до единъ степенъ въ

тѣ държавы.

И тѣи прѣбладаваніе-то на Германскытъ политикъ въ Европѣ ще стане, или и ста-нѣ вече, дълго свѣршено, което нече мо-же да го обори нито прѣзрѣващата ла-тинска раса нито недозрѣващата-та сла-венска.

Франца напѣстѣхъ ся противи и не скыпѣ на пѣканіе-то на Германцытъ — по-що значи да ся ослава нѣкой на право-то си. когато е дошла работата сяба да рѣшава между народитѣ распрѣжъ? При-врѣженното правителство въ Францѣ при-канѣ народѣтъ да ся бори до крайностъ. — Това не е лошо, Приврѣженното пра-вителство показва съ това че е пѣлно отъ родолюбіе. Но съ истото пакъ то едва ли може да покаже че е и политич-ескы разумно. Защото, както сочатъ ра-ботытъ, въ рѣцѣтъ на туй правителство Франца може бы за нѣкой день още да ся попротиви на силѣтъ на побѣдителя, може да принесе още нѣколко десетки хыляды живота челоуѣческы въ жертѣ на Марса и да ся изложи още на нѣ-колко милиона пагубы, съетъ венчко това обаче че може ли да отбѣсне отъ се-бе си това належаще зло? По всенѣкы що ся види, Франца вече не е въ със-тояніе да отбѣе това злокобно за нѣкъ теченіе на работытъ.

Послѣ това остава ни да мѣтнемъ е-динъ погледъ за да видимъ и какъ стои Европа спрямо Францѣ днесъ за днесъ. Съ първо нѣи ще кажемъ че тя стои въ едно твърдъ равнодушно състояние.

Тежко е да ся каже, по явно е и неможе да ся отрече, че монархическа-та Европа, или по-прѣхо да кажемъ, ди-платическытъ интересы на Европейскытъ владѣтели оттеглихъ и най-малкы-тъ си симпатіи къмъ юначната нѣкога а злоче-стата днесъ французскѣ земѣ. Монархич-еска Европа не може да ся не мрѣще на Французскытъ републикѣ; а и да ся не мрѣще тя го има за униженіе да трѣ-гне на едно съ Рошефоровытъ партизаны.

Може положително да ся прѣдскаже че Тьеръ напраздно ще ся трѣпи да хо-ди и въ Петербургъ както ходи напраз-но и въ Лондонъ и въ Вѣнѣ. И за ка-къвъ помощъ на отечеството си може да ся надѣе той, отъ едно Правителство, което вече явно прогласи чрѣзъ зван-ныйтъ си вѣстникъ, че одобрява усло-віята които е Германскіи поставила за прѣшпире? *) Такъизъ явѣа манифестация не ся прави, ако бы да пѣманѣ нѣкаква серіозна причина за това. Ясно е че ме-жду Петербургъ и Берлинъ сѣмѣстѣ-ватъ отношенія, които само по кѣсно ще да покажѣтъ важностѣтъ си за Европѣ; а за сега нѣи отъ това толкозъ ще из-вадимъ че Русска-та дипломатія съвѣр-шено нищо нѣма да направи въ нѣте-рѣст на Тьеровѣ-тъ мислѣ. Тогазъ ? — Слѣдува че това което днесъ при-врѣженното Франц. правителство отивѣрѣл и не приѣмѣ, утрѣ или за-утрѣ, слѣдъ прѣтѣрѣпаніе-то на по-голѣмы загубы и жертвы ще иска да го приѣме. и за че-стито ще ся счита, ако ачный Бисмаркъ не го ольне да иска и повече оше.

Работата излѣзва че ако не можемъ да потвѣрдемъ, то не можемъ нѣи да обормѣ за сега увѣреніята на онзи ко-ито не сѣмъ расположѣны къмъ републикѣ-тъ и които гласомъ зѣхъ да выкатъ, че прогласеніе-то на републикѣтъ въ Фран-цѣ още повече забѣрка работы-тъ въ

*) Една депеша изъ Петербургъ съ датѣ отъ 13 септ. казува: Званичный вѣстникъ о-добрява условіята които е Германія поставила за прѣшпире.

тѣхъ земѣ отъ колкото да ги поправи. Републиката отчужди великытъ Силы отъ земѣтъ, безъ да сполучи да придобѣе на свойѣ странѣ народытъ, или ги е при-доумѣла самосѣ голы симпатіи, които ни-какъ не прѣчатъ на Бисмарка да карѣ ра-ботѣтъ си и да ѣмъ докара додѣто иска. Ако да бѣше управленіе-то на Францѣ въ рѣцѣтъ на династіѣтъ, казватъ нераспо-ложеннытъ къмъ републикѣтъ, Италия и Австрія а може бы и Руссіѣ да ся по-мѣжѣхъ при събрѣта си и състановника си Вилхелма за да ся заключи по-скоро миръ. Съ намѣстничеството Германія можаше по-довѣрчиво да постѣпи и да ся помирѣ съ по-малкы жертвы, но отъ републикѣтъ като има повече страхъ, тя изискува и по-голѣмы жертвы.

Непріятны и жестоки сѣ нанотинѣ прѣсѣждѣтъ на поменѣтитѣ строгы поли-тицы, но съчувствующы на републикѣ-тъ нѣма що да кажѣтъ на забѣлѣжкытъ нѣмъ: че събрѣхъ и изложихъ отечество-то си повече тѣзи които прибрѣзѣхъ да съборѣтъ старытъ редъ на работытъ въ Францѣ. Ако народѣтъ искаше републи-ка той можаше пакъ да ѣмъ добѣе слѣдъ заключѣніе-то на мирѣтъ, казвѣтъ тѣ. А сега както сѣ работѣтъ, Франца на' дали ще може да придобѣе по-добры условія за миръ отъ тѣзи които ѣ Германія прѣдлага, а що е по-лошо е, че подирѣ това нѣи ще републиката да ся утѣрѣи въ Фран-цѣ. Сочѣ прочее че нѣи-то двойнѣ пол-жѣ отъ прогласеніе-то на републикѣ-тъ, двойнѣ загубѣ че врѣхѣтъ тѣи тежко падижѣлитѣ Французскы народѣ.

Между това бойтъ ся още продължа-ва и Франца пролива крѣвѣтъ на сыно-вѣтъ си безъ добрь изгледъ че ще мо-же нѣкакъ си да уллучи състояніе-то си. А това което е още по-важно, е дѣто ся види и ся ошѣча че всяка нова побѣда отъ странѣ на Германцытъ тура Европѣ въ по-серіозно и по-скокотливо по-ложение.

Повѣрѣженното описаніе „Читалище“

Българското въ Цариградъ Читалище, като желаше да сполучи и то възможности за устѣвенный напѣдѣкъ на Българскытъ на-родѣ прѣдпире и основа вече едно періодич-еско описаніе което носи името му, и на което първытъ брой ще излѣзе на първыи октомврий. То, Читалището бѣше насърдчено въ това си родолюбиво книжевно прѣдпирѣіе почти отъ всякъдѣ, дѣто Българытъ сѣмъ ся вече убѣдили че уллученіе-то на народитѣ ни сѣмъ за-висѣи само отъ умѣственното ни развитіе; по най-жаркытъ призованія и насърдчаніе за това дѣло пріе то отъ Читалищата, които тѣи рев-ностно ся надѣврѣтъ едно друго въ напѣдѣва-ніята поотечеството ни.

Българското въ Цариградъ „Читалище“, съ пѣлѣкъ надеждѣ че тезонименното му Періо-дическо описаніе отговарѣ на единъ отъ дѣнъ на дѣнь по-живо чувствуемъ нуждѣ отъ рас-пространеніе-то на разны книжевы и научны знанія между Българытъ, и че то слѣдователно ще намѣри всякъдѣ приличното добро приѣма-ніе, счита за длъжностъ да припомни чрѣзъ печатѣтъ какъ това періодическо описаніе подѣ-ни „Читалище“, ще излѣза редовно два пѣтя въ мѣсеца подѣ управленіе-то на Г. Мар-ко Д. Балабанова и съ съдѣйствиѣ-то на по-отличнытъ изъ между нашитѣ учены, и че го-дишната му цѣна сѣмъ опрѣдѣли половинѣ ли-рѣ турскѣ ПРѣДПЛАТЕНѣ. Настоятелството на Българското въ Цариградъ Читалище ся надѣе че поради утѣренѣитѣ цѣлѣ, които сама свидѣтелствува че цѣлѣтъ къмъ който ся стреми е само народното развитіе, числото на спомоществователитѣ ще бѣде достаточно за да могатъ съ прѣвѣ да ся покрывѣтъ необхо-димытъ разноскы, и че любителитъ на народ-ното ни просвѣщеніе ще му спомогѣтъ кой-какъ може, така що рѣшенното періодическо описаніе не само да усѣбѣи да принесе плодъ но да могатъ по патѣтъ да ся зѣмѣтъ и мѣрны за уллученіе-то му въ всяко отношеніе.

Щорічні звіти на Г. М.

Инакъ. Ако бы ся даже и доказало, или за хатъръ-тъ на приклено-чувствителны-тъ наши патриоты, ако бы ся току тъй просто приело за доказно, че массата на турскыйтъ народъ сравнително съ массъ-тъ на нашійтъ е по-невѣжествена, то това отнема ли нѣщо отъ жестокъта на исказанъи истинка, че ний смы народъ *матрифисъ* въ пълного значеніе на думъмъгъ? Ний не можемъ да разберемъ какво печели достояніето на народътъ ни отъ това дѣто да искарамъ че масса-та на Турскыйтъ народъ е по-невѣжествена отъ массъ-тъ на Българскыйтъ, когато е въпросътъ върху ученіето или неученіето на нашійтъ народъ, и е явно, като слыцето по пладне, че ний ся намирамы на единъ твърдъ ипыскъ степен на образованіето. Не можемъ такожде да познаемъ цѣнъмъж на такъвъзъ единъ защитъ на народното достояніе, кога то ся основава на недостояніето изпненіе, че ний смы невѣжи, но оявъ ся по-невѣжи отъ *матрифисъ* Турскыйтъ народъ.

— Въ Герцанскійтъ главенъ станъ като да се ся надѣждатъ че ще наскоро да ся свѣрши бойтъ. Зарѣчали сѣ вече да ся исправятъ за бойскыя топл дръхы, губеры, кофусы и други работы които сѣ потребни за зимжъ. При Мецъ ся правятъ колабы и дъсенки, дѣто да може войската да ся подолгована въ кышовно и студено врѣме, па ся призоватъ и дѣрва за грѣяніе. Всичко това и мноо още друго показва че бойтъ ще ся вѣжжано зимж. А напредѣтъ кой знае какъвъ може да да отвори.

— Артынка ся по вѣстницѣхъ че единѣ рус-
скыи офицерыи изнамѣрилѣ новѣ ибѣкавъи ся
аруть, който былѣ много по-силнѣ, отъ той-
и който ся до сего употрѣбляи; но при на-
равеннѣхъ опыти показало ся че пушкытѣ,
аквазы каквыи сѣхъ, немогътѣ да го отърпѣятъ;
а шото скоро ги развала, напротивъ за голо-
вѣтѣ, а най-вече отъ тежыи кабырѣ много
былѣ добърѣ; впрочемъ надѣйтѣ ся че ще мо-
гътѣ да го докарать да може да ся употрѣ-
бляи по пушкытѣ. Охъ, охъ, охъ, охъ, охъ, охъ,

— Второто прѣдложено сѣзаніе отъ Императорскаго семейства съдържа една депеша на Императора до Императрицата, която показва че Императоръ имѣе намѣреніе да се завърне въ Парижъ съ своето семейство.

— Парижската кореспонденция уверява, че Г. Брежнев се уловил по съдеството на неговото konto го обвиняват въ работата на бондари. Указъ ся изидоо противу Г. Граниерре въ Кенно. Огъ Ножанъ ни Марна пзвѣстиятъ че Парижскитъ направили бондонъ за да наблюдатъ